

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 90/2026-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **AK PITOŇÁKOVÁ, s.r.o.**, Slovenská 5, Prešov, IČO 53 584 139, proti uzneseniu Mestského súdu Košice č. k. 81Pn/1/2024-322 z 30. októbra 2025 takto

rozhodol:

1. Uznesením Mestského súdu Košice č. k. 81Pn/1/2024-322 z 30. októbra 2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Mestského súdu Košice č. k. 81Pn/1/2024-322 z 30. októbra 2025 **zrušuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. januára 2026 a prijatou ústavným súdom na ďalšie konanie uznesením sp. zn. I. ÚS 90/2026 z 12. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhuje zrušiť.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že na mestskom súde sa pod sp. zn. 81Pn/1/2024 vedie konanie o návrhu otca maloletého dieťaťa na návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní. Sťažovateľka ako advokátska kancelária v uvedenej veci poskytuje právne služby matke maloletého dieťaťa.

3. Napadnutým uznesením mestský súd uložil sťažovateľke poriadkovú pokutu vo výške 200 eur podľa § 102 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Dôvodom uloženia poriadkovej pokuty bolo to, že sťažovateľka nepredložila súdom požadované listinné dôkazy do termínu pojednávania stanoveného na 19. september 2025 a nepožiadala o predĺženie lehoty. Svoju povinnosť si splnila dva dni pred pojednávaním nariadeným na 30. október 2025, pričom predvolanie na toto pojednávanie spolu s opakovanou výzvou bolo sťažovateľke doručené 28. septembra 2025. Protistrane a ostatným účastníkom konania boli dôkazy obratom preposlané.

4. Sťažovateľka nedoložila potrebné listinné dôkazy čím nespĺnila povinnosť uloženú jej súdom, svoju nečinnosť v konaní neospravedlnila včas a vážnymi okolnosťami, a teda sťažila postup konania, pretože pre nesplnenie procesnej lehoty na prípravu na pojednávanie bolo nevyhnutné pojednávanie odročiť pre dôvody na jej strane.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za svojvoľné, neodôvodnené a opierajúce sa o nepravdivé tvrdenia. Mestský súd v napadnutom uznesení neuvádza podstatné okolnosti týkajúce sa postupu, ktorý predchádzal uloženiu pokuty.

6. Mestský súd v napadnutom uznesení neuviedol, že pojednávanie nariadené na 19. september 2025 sa neuskutočnilo a bolo zrušené 2. septembra 2025. Na toto pojednávanie mestský súd predvolal sťažovateľku predvolaním z 1. augusta 2025, ktoré obsahovalo výzvu na zabezpečenie listinných dôkazov do termínu tohto pojednávania (t. j. do 19. septembra 2025).

7. Mestský súd v napadnutom uznesení uvádza, že spolu s predvolaním na pojednávanie, ktoré bolo nariadené na 30. október 2025, urgoval sťažovateľku na doloženie listinných dôkazov. Toto tvrdenie však nie je pravdivé. Súd v predvolaní na pojednávanie na 19. september 2025 žiadal o predloženie dôkazov „do termínu pojednávania“, t. j. do 19. septembra 2025. V nasledujúcom predvolaní na 30. október 2025 neuvádza, že urguje predloženie dôkazov, tak ako to tvrdí v napadnutom uznesení, ale opäť používa rovnakú formuláciu, akú použil v prvom predvolaní, a žiada o predloženie dôkazov „do termínu pojednávania“, t. j. do 30. októbra 2025. Nejde teda o urgenciu predloženia dôkazov, ale o určenie novej lehoty na predloženie dôkazov do 30. októbra 2025, resp. predĺženie pôvodne určenej lehoty.

8. Nie je pravdou ani to, že súd obratom preposlal dôkazy doručené sťažovateľkou ostatným účastníkom konania. Tieto im totiž doručil osobne, bezprostredne pred pojednávaním konaným 30. októbra 2025.

9. Sťažovateľka zároveň uznala, že spolu so žiadosťou o odročenie pojednávania nariadeného na 19. september 2025 explicitne nežiadala o predĺženie lehoty na predloženie dôkazov, avšak žiadala o odročenie pojednávania, na ktoré je naviazaná lehota na predloženie dôkazov. Ak súd zrušil v poradí prvé pojednávanie, sťažovateľka nemala žiaden dôvod žiadať o predĺženie

lehoty na predloženie dôkazov, pretože ak súd zrušil pojednávanie, automaticky zrušil aj všetky povinnosti, ktoré sa na uvedený termín viazali, a to vzhľadom na spôsob, akým bola formulovaná a určená lehota na predloženie dôkazov.

10. Sťažovateľka si splnila svoju povinnosť a dôkazy predložila včas, t. j. do termínu pojednávania (28. októbra 2025). Potom je absolútne nelogické, aby nebola dodržaná procesná lehota na prípravu pojednávania a pojednávanie bolo potrebné odročiť z dôvodov na jej strane. Dodržaním súdom určenej lehoty nemôže nastať situácia, že je odročenie pojednávania zapríčinené tým účastníkom konania, ktorý konal v súlade s výzvou. V tomto kontexte je nepodstatné, či mala alebo nemala sťažovateľka predložiť dôkazy do 19. septembra 2025, pretože to bol súd, ktorý v údajnej urgencii určil takú lehotu na predloženie dôkazov, ktorá mala podľa tvrdenia súdu zapríčiniť nutnosť odročenie pojednávania pre nedodržanie procesnej lehoty na prípravu pojednávania.

11. V napadnutom uznesení absentuje uvedenie dĺžky procesnej lehoty, ktorá nebola dodržaná, ustanovenie právneho predpisu, z ktorého by táto lehota mala vyplývať, a aká procesná lehota na prípravu pojednávania nebola splnená. Sťažovateľka sa vôbec nedozvedela, prečo musel súd odročiť pojednávanie z dôvodov na jej strane, ak mal dôkazy na pojednávaní k 30. októbru 2025 k dispozícii. Odročenie pojednávania tak podľa názoru sťažovateľky zapríčinil súd, ktorý učil také lehoty na doručenie dôkazov, o ktorých už v čase ich určenia musel vedieť, že môžu spôsobiť nedodržanie lehoty na prípravu pojednávania.

12. S ohľadom na uvedený priebeh skutkových okolností veci sťažovateľka považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia za úplne nelogické, nepravdivé a zavádzajúce. V skutočnosti mestský súd nemal dôvod na uloženie poriadkovej pokuty, pretože sťažovateľka konala v súlade s výzvou súdu a dôkazy doručila v súdom určenej lehote.

13. Keďže sťažovateľka musela uhradiť uloženú poriadkovú pokutu na základe arbitrárneho uznesenia, ktorým bolo zasiahnuté do jej práv, bolo tiež zasiahnuté aj do jej majetkovej sféry.

III.

Vyjadrenie mestského súdu, replika sťažovateľky a ústne pojednávanie

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

14. Mestský súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti zotrval na správnosti a dôvodnosti uloženej poriadkovej pokuty. Zrekapituloval skutkový stav veci a dodal, že už z rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré bolo sťažovateľke doručené 24. júla 2025, jej muselo byť zrejmé, že s cieľom zistiť skutočný stav veci bude potrebné súdu doložiť dôkazy, ktoré vzhľadom na ich osobný charakter (doklady o bývaní v Mexiku a v Slovenskej republike, korešpondencia, záznamy o prihlásení do škôlky, školy, klubu, zdravotníckeho zariadenia, písomné svedectvá napr. susedov, známych, sociálnych kontaktov, fotografie z bežného života dieťaťa) nebude súd reálne schopný zabezpečiť z vlastnej činnosti. Prvá výzva na doloženie uvedených dôkazov bola sťažovateľke doručená 2. augusta 2025 a menovaná si reálne povinnosť splnila až 28. októbra 2025. Za vysoko účelné a tendenčné považuje tvrdenie sťažovateľky o tom, že odročením pojednávania pôvodne stanoveného na 19. september 2025 došlo zároveň k zrušeniu povinnosti predložiť dôkazy súdu. Takáto skutočnosť z ničoho nevyplýva a zo strany súdu nebola nikdy realizovaná. Naopak, opakovane musel vyzvať sťažovateľku na ich predloženie a splnenie už skôr uloženej povinnosti.

Samotným faktom, že ide o opakovanú výzvu na splnenie tej istej povinnosti, je splnený predpoklad, že *de facto* išlo i urgenciu.

15. V kontexte formulky uvedenej vo výzve „do pojednávania“ mestský súd poukázal na procesnú lehotu na prípravu pojednávania v zmysle § 178 CSP. Sťažovateľka má právne vzdelanie a súd nie je povinný ju poučovať o procesných právach a povinnostiach, a aj bez konkrétneho pokynu súdu si musela byť vedomá právnych následkov nedodržania procesnej lehoty na prípravu pojednávania. Ak teda sťažovateľka tvrdí, že len splnila pokyn súdu a listinné dôkazy predložila dva dni pred pojednávaním, musela si byť vedomá nedodržania zákonom stanovenej procesnej lehoty na prípravu pojednávania a *de facto* zmarenia súdneho pojednávania. Keďže išlo o rozsiahle podanie s dôkazmi, právny zástupca otca a kolízny opatrovník sa s ním dokázali oboznámiť iba zbežne, a tak súd už nedokázal zhojiť pochybenie na strane sťažovateľky a pojednávanie muselo byť aj z toho dôvodu odročené.

III.2. Replika sťažovateľky:

16. Sťažovateľka vo svojej replike poukázala na to, že dôvodom zrušenia v poradí prvého termínu pojednávania nebola jej žiadosť o odročenie pojednávania, ale narodeniny mal. Ifigénie, ktoré mala mať v deň termínu pojednávania a v ten deň mala byť vypočutá. Poukázala na obsah spisu a na to, že súd doručil e-mail o zrušení pojednávania aj právnemu zástupcovi otca, v ktorom uviedol, že práve jeho žiadosti o odročenie pojednávania vyhovel. Na pokyn p. sudkyne mala asistentka sťažovateľke iba oznámiť zrušenie nariadeného pojednávania. Sťažovateľka mala potrebu uviesť tieto skutočnosti na pravú mieru, aj keď ich nepovažuje za podstatné pre účely ústavnej sťažnosti. Avšak svedčia o tom, že zákonná sudkyňa rovnako ako v odôvodnení napadnutého uznesenia, aj vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti uvádza nepravdivé skutočnosti. Sťažovateľka tiež spresnila, že odvolací súd zrušil v poradí prvé uznesenie, ktorým mestský súd nariadil návrat maloletej do Mexika z dôvodu, že nedostatočne zistil skutkový stav. Odvolací súd však uložil vo svojom uznesení povinnosť mestskému súdu, a nie sťažovateľke alebo matke ako jej klientke. Akým spôsobom si súd uloženú povinnosť splní, záviselo od rozhodnutia súdu.

17. K argumentácii mestského súdu týkajúcej sa § 178 CSP uviedla, že ide o ustanovenie, ktoré upravuje procesný postup, ktorý je súd povinný dodržať, aby ním zabezpečil dostatočnú lehotu na prípravu na pojednávanie pre účastníkov konania. Je a bolo povinnosťou súdu, aby tento zabezpečil dodržanie procesných práv účastníkov. Dané ustanovenie zaväzuje súd, a nie účastníkov konania. Poukaz na právne vzdelanie sťažovateľky je preto absolútne nepochopiteľný. Mestský súd mal zvoliť taký procesný postup, ktorým by zabezpečil dodržanie procesnej lehoty na prípravu pojednávania. Sťažovateľka predložila dôkazy v súdom určenej lehote. Ak muselo byť podľa súdu pojednávanie odročené z dôvodu, že nebola dodržaná procesná lehota na prípravu pojednávania, potom príčinou jej nedodržania nebolo konanie sťažovateľky, ale nesprávne zvolený procesný postup súdu. Navyše, ak by sa uskutočnilo pojednávanie 19. septembra 2025 a sťažovateľka by doručila súdu dôkazy v súlade s jeho výzvou v predvolaní „do termínu pojednávania“, teda najneskôr do 19. septembra 2025, nastala by rovnaká procesná situácia a súd by teda musel pojednávanie odročiť.

18. V reakcii na tvrdenie súdu, že mohla predložiť dôkazy minimálne od 2. augusta 2025, namietla, že je úplne irelevantné, čo mohla urobiť, podstatné je, že dodržala výzvu súdu na predloženie

dôkazov, a preto je uložená poriadková pokuta nedôvodná. V závere s poukazom na zápisnicu o pojednávaní dodala, že skutočným dôvodom odročenia pojednávania nebol jej postup, ale postup právneho zástupcu otca, ktorý rovnako ako sťažovateľka mal určenú lehotu na predloženie dôkazov „do termínu pojednávania“ – 30. októbra 2025. On však doručil súdu dôkazy iba odkazom na internetové úložisko, a to 29. októbra 2025 do elektronickej schránky, pričom priamo na pojednávaní doručil 600 strán týchto listinných dôkazov v jednom vyhotovení. Súd tak nemohol tieto dôkazy doručiť sťažovateľke ani kolíznemu opatrovníkovi.

III.3. Ústne pojednávanie:

19. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov je ústavnému súdu zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

20. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej práv, pretože napadnuté uznesenie mestského súdu neobsahuje vecné a pravdivé dôvody na uloženie poriadkovej pokuty. Tvrdí, že dôvod, o ktorý mestský súd oprel poriadkové opatrenie, neexistuje, keďže uložení povinnosť si riadne a včas splnila. Vydaním napadnutého uznesenia sa mestský súd dopustil arbitrárnosti pri výklade a aplikácii § 102 ods. 1 CSP.

21. V nadväznosti na takto vymedzené ťažisko ústavnej sťažnosti ústavný súd v prvom rade uvádza, že rozhodnutia všeobecných súdov o uložení poriadkových pokút sú predmetom ústavného prieskumu, aj keď v obmedzenej miere. Ústavný súd vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti už vyslovil právny názor, podľa ktorého rozhodnutie o uložení poriadkovej pokuty je v zásade spôsobilé neprípustným spôsobom zasiahnuť do základných práv a slobôd účastníkov konania, a preto takéto rozhodnutie podlieha súdnemu prieskumu z hľadiska rešpektovania zásad spravodlivého procesu vo všetkých jeho aspektoch (m. m. I. ÚS 41/2015). Z uvedeného dôvodu sú na rozhodovanie súdov o uložení pokút primerane kladené požiadavky, ktoré sú vyvoditeľné zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Znamená to predovšetkým to, že takéto rozhodnutie musí mať zákonný podklad a nemôže byť prejavom svojvôle.

22. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je požiadavka riadneho odôvodnenia jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov a vylúčiť svojvôľu, lebo len vecne správne (zákonu zodpovedajúce) rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom požadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie napĺňa – ako neoddeliteľná súčasť „ustanoveného postupu“ – ústavné kritériá vyplývajúce preň z ústavy a dohovoru či listiny (m. m. I. ÚS 327/2010, IV. ÚS 562/2018).

23. Z ústavného hľadiska musí byť poriadková pokuta uložená v súlade so zákonom spočívať v relevantných a dostatočných dôvodoch a pri jej uložení sa musí súčasne zachovať primerane

vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami (vrátane výšky pokuty) a sledovaným cieľom (III. ÚS 346/2018).

24. Už uvedené základné východiská v kontexte obsahových náležitostí základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o uložení poriadkovej pokuty aj mestský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná.

25. Rozhodnutie o uložení poriadkovej pokuty má charakter procesnej sankcie, ktorou je možné vynútiť splnenie uložených procesných povinností, ktoré napriek ich účinnému uloženiu splnené neboli (m. m. III. ÚS 152/2017). Základným predpokladom na vydanie takéhoto rozhodnutia je to, že konaním alebo opomenutím dôjde k sťaženiu postupu konania, t. j. nesplnením takej povinnosti dôjde k predĺženiu súdneho konania. Svojou podstatou tak uvedené poriadkové opatrenie umožňuje zabezpečiť nerušený priebeh konania a súčinnosť strán sporu, resp. ich zástupcov a iných subjektov v prípade, ak títo nemajú záujem podieľať sa na prebiehajúcom konaní spôsobom, ktorý zákon upravuje, alebo ak by priebeh konania iným spôsobom sťažovali, predlžovali či dokonca marili (m. m. III. ÚS 193/2018, III. ÚS 346/2018).

26. Opodstatnenosť ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vzhľadom na už uvedené prichádza pri preskúvaní ústavnosti rozhodnutia všeobecného súdu o uložení poriadkovej pokuty do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného odôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom (m. m. III. ÚS 152/2017).

27. Ústavnoprávna intenzita prípadných nedostatkov v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov je o to viac žiaduca v prípadoch, ako je tento, keď sa ústavnoprávnej ochrany domáha nie samotná strana v spore či účastník konania, o právach a povinnostiach ktorých sa meritórne rozhoduje, ale jeho/jej právny zástupca. Dôsledky procesno-právneho rozhodnutia sa tu *prima facie* prejavujú výlučne len vo vzťahu k osobe právneho zástupcu bez toho, aby akýmkoľvek zásadným spôsobom ovplyvňovali postavenie strany v spore (resp. účastníka konania), o ktorého právach a povinnostiach sa v príslušnom konaní meritórne rozhoduje. Potrebnú ústavnoprávnu intenzitu by za uvedenej situácie dosahoval napr. nedostatok všeobecného súdu spočívajúci v uložení poriadkovej pokuty právnomu zástupcovi účastníka konania bez zákonného podkladu (k tomu pozri IV. ÚS 562/2018).

28. Po preskúvaní relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia, ako aj príloh pripojených k ústavnej sťažnosti ústavný súd konštatuje, že práve o taký prípad ide aj v tejto veci.

29. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že mestský súd uložil sťažovateľke poriadkovú pokutu vo výške 200 eur podľa § 102 ods. 1 písm. a) CSP, pretože sťažila postup súdu. Sťažený postup identifikoval v tom, že sťažovateľka v súdom stanovenej lehote nepredložila požadované listinné dôkazy, čím nesplnila povinnosť uloženú súdom. Mestský súd vychádzal z toho, že už v prvom predvolaní na pojednávanie nariadenom na 19. september 2025 vyzval sťažovateľku na splnenie povinnosti. Túto povinnosť si nesplnila a o predĺženie lehoty nepožiadala. Ak potom zaslal spolu s predvolaním na pojednávanie nariadené na 30. október 2025 ďalšiu výzvu na doloženie dôkazov,

bol toho názoru, že išlo o urgenciu. Sťažovateľka si svoju povinnosť splnila dva dni pred pojednávaním, čo mestský súd vyhodnotil ako nesplnenie povinnosti včas. V dôsledku toho nebola splnená procesná lehota na prípravu na pojednávanie a bolo nevyhnutné pojednávanie pre dôvody na strane sťažovateľky odročiť.

30. Sťažovateľka tento skutkový podklad na uloženie poriadkovej pokuty považuje za neúplný a nekorektný. Predložením a poukázaním na obsah listinných dôkazov ho koriguje a dopĺňa tvrdiac, že súd v predvolaní na pojednávanie na 19. september 2025 žiadal o predloženie dôkazov „do termínu pojednávania“, t. j. do 19. septembra 2025. Toto pojednávanie bolo zrušené. V nasledujúcom predvolaní na 30. október 2025 súd neuviedol, že urguje predloženie dôkazov, tak ako to tvrdí v napadnutom uznesení, ale opäť použil rovnakú formuláciu, akú použil v prvom predvolaní, a žiadal o predloženie dôkazov „do termínu pojednávania“, t. j. do 30. októbra 2025. Tieto tvrdenia korešpondujú s obsahom predvolaní, ktoré sťažovateľka predložila ústavnému súdu a ani mestský súd ich obsah nerozporoval. Okrem toho, zo zápisnice o pojednávaní uskutočnenom 30. októbra 2025 je zrejmé, že odporca – otec maloletého dieťaťa si nesplnil povinnosť predložiť dôkazy (stanovenú rovnako „do termínu pojednávania“, pozn.), keď tieto doručil deň pred pojednávaním do elektronickej schránky iba odkazom na internetové úložisko, a priamo na pojednávaní doručil súdu 600 strán listinných dôkazov iba v jednom vyhotovení, a tak súd nemohol tieto dôkazy doručiť sťažovateľke ani kolíznemu opatrovníkovi. Konanie, resp. nesplnenie povinnosti uloženej otcovi teda samo osebe mohlo založiť dôvod na odročenie pojednávania.

31. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že tvrdenia sťažovateľky o tom, že odôvodnenie napadnutého uznesenia je založené na stručnom a nekorektnom opísaní skutkového stavu, je pravdivé. Pravdou je i to, že obe predvolania na pojednávanie obsahovali rovnako vágne formulovanú výzvu súdu na predloženie listinných dôkazov, ktoré boli vyžiadané „do termínu pojednávania“, bez toho, aby v druhom prípade išlo o urgenciu. Podstatnejšie pre posúdenie celej veci je však to, že sťažovateľka si svoju povinnosť splnila 28. októbra 2025, teda dva dni pred súdnym pojednávaním a v súlade s výzvou a lehotou stanovenou súdom v predvolaní na pojednávanie.

32. Ak teda mestský súd uložil sťažovateľke lehotu na splnenie povinnosti „do termínu pojednávania“ a sťažovateľka túto povinnosť v uvedenej lehote preukázateľne splnila, absentuje základný predpoklad na uloženie poriadkového opatrenia, a to nesplnenie povinnosti stanovenej súdom, tak ako to má na mysli § 102 ods. 1 písm. a) CSP. Dodržaním súdom určenej lehoty nemôže nastať situácia, že je odročenie pojednávania zapríčinené tým účastníkom konania, ktorý konal v súlade s výzvou. Ak nebola zachovaná procesná lehota na prípravu pojednávania a z toho dôvodu muselo byť pojednávanie odročené, tak ako to konštatuje mestský súd, tak bolo práve v rukách mestského súdu, aby zvolil taký procesný postup (a precíznu formuláciu výzvy), ktorým by poskytol účastníkovi konania príležitosť splniť uloženú povinnosť v takom čase, aby bola súčasne dodržaná procesná lehota na prípravu pojednávania. Za formuláciu výzvy nemôže niesť zodpovednosť strana sporu, resp. účastník konania. Na tom nemôže nič zmeniť ani postavenie sťažovateľky ako osoby znalejšej práva, pretože je predovšetkým úlohou súdu manažovať konanie tak, aby boli dodržané procesné lehoty, ako aj lehoty na prípravu pojednávania. Úlohou účastníka konania je potom tieto výzvy rešpektovať a reagovať na ne v lehotách stanovených súdom pod sankciou uloženia poriadkového opatrenia.

33. Z uvedeného je zrejmé, že poriadková pokuta nebola uložená v súlade so zákonom, keďže absentovali relevantné a dostatočné dôvody na jej uloženie. Mestský súd porušil právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keď svojvoľne rozhodol o uložení poriadkovej pokuty bez toho, aby na to bol daný niektorý z dôvodov uvedených v § 102 ods. 1 CSP. Preto ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

34. Ústavný súd s ohľadom na konštatované porušenie práv sťažovateľky napadnuté uznesenie mestského súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy zrušil (bod 2 výroku tohto nálezu). Vo veci sťažovateľky neboli splnené podmienky na uloženie poriadkovej pokuty a z tohto dôvodu ústavný súd nerozhodol o vrátení veci mestskému súdu. S ohľadom na túto skutočnosť, ako aj na to, že poriadkovú pokutu sťažovateľka musela uhradiť, ústavný súd rozhodol aj o porušení jej majetkových práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu (bod 1 výroku tohto nálezu).

35. O trovách konania ústavný súd nerozhodoval, keďže sťažovateľka, ktorá sama je advokátkou, ich náhradu ani nežiadala.

36. Nad rámec už uvedeného ústavný súd považuje za žiaduce doplniť, že v danom prípade ide o konanie o návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní matkou. Zmyslom právnej úpravy medzinárodných únosov detí je chrániť deti pred ich odňatím od jedného z rodičov a premiestnením z miesta ich obvyklého bydliska, kde sú zvyknuté a kde majú svoje zázemie. Súčasne majú tieto procesné postupy slúžiť ako nástroj na pomoc rodičom, ktorých právo starostlivosti o dieťa bolo v dôsledku protiprávneho premiestnenia alebo zadržania dieťaťa porušené, ktorí s presťahovaním dieťaťa nesúhlasili a boli týmto spôsobom obmedzení vo výkone svojich práv na realizáciu styku s dieťaťom.

37. Pri takomto predmete konania je v záujme dieťaťa nevyhnutné vykonávať dokazovanie v čo najužšom možnom rozsahu aj z dôvodu potreby ukončiť konanie v čo najkratšom čase, aby dieťa nemuselo žiť v neistote, aby sa nestalo, že si dieťa zvykne na nové prostredie a potom bude nútené sa z neho opäť vracieť do krajiny svojho obvyklého pobytu. Z tohto dôvodu je potrebné, aby o ďalšom osude dieťaťa bolo rozhodnuté v priebehu niekoľkých týždňov. Za také obdobie je považovaných šesť týždňov [nariadenie Brusel IIbis, § 134 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“)]. Počas tejto lehoty sa má súd oboznámiť s návrhom, vyzvať osobu, ktorá dieťa premiestnila alebo zadržala, k vyjadreniu, zhromaždiť dôkazy, uskutočniť ďalšie dokazovanie na ústnom pojednávaní vo veci a vydať rozhodnutie. Súd má teda vo veci postupovať na jednej strane prednostne, na strane druhej rýchlo. To znamená realizovať procesné úkony čo najskôr a v prípade, že je potrebné nariaďovať viac pojednávaní, mať medzi jednotlivými pojednávaniami čo najkratšie lehoty. Rýchlosť by však nemala znamenať čo najrýchlejšie prijať konečné rozhodnutie, aby vec bola ukončená, ale čo najrýchlejšie zaistiť dôkazy a zistiť skutkový stav, na ktorom základe súd bude schopný rozhodnúť tak, aby to bolo v súlade s právnymi predpismi a súčasne v najlepšom záujme dieťaťa (*Smyčková, R., Števček, M., Löwy, A., Tomašovič, T. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 2. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2024. s. 515 a nasl.*).

38. Vyšetrovací princíp a princíp materiálnej pravdy v mimosporových konaniach prenášajú „zodpovednosť“ za priebeh konania v širšom rozsahu na konajúci súd, to však neznamená, že účastníci mimosporového konania (vrátane ich právnych zástupcov, pozn.) nie sú povinní poskytovať súdu potrebnú súčinnosť (§ 32 CMP) a že by mali jeho konanie a rozhodovanie sťažovať či nedôvodne zdržiavať. To platí aj pre sťažovateľku, zastupujúcu matku maloletého dieťaťa. Vzhľadom na špecifickosť a citlivosť predmetu meritórneho konania je nevyhnutné pri určení postupu a presadzovania záujmov klienta voliť také formy a prostriedky a s takou rýchlosťou, aby sa naplnili ciele a očakávania klienta pri súčasnom zohľadnení najlepšieho záujmu maloletého, ktorý je leitmotívom akéhokoľvek konania, v ktorom sa rozhoduje o právnom postavení maloletého, o to viac v konaní, ako je toto. Sťažovateľka prakticky splnila uloženú povinnosť podľa toho, ako to formálne stanovovalo predvolanie. To však neznamená, že by povinnosti uložené účastníkom konania nebolo možné a vzhľadom na dôsledky a predmet tohto špecifického konania aj vhodné splniť čo najskôr.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu